

Komentář výsledků hospodaření nefinančních podnikatelských subjektů s 250 a více zaměstnanci¹ za 4. čtvrtletí 2008 ve srovnání se stejným obdobím 2007

Údaje této publikace byly získány z datového souboru nefinančních podnikatelských subjektů všech odvětví, které zaměstnávaly 250 a více zaměstnanců. Soubor obsahuje 1702 jednotek (nárůst o 3,0 %) s průměrným evidenčním počtem ve fyzických osobách 1,212 mil. zaměstnanců (pokles o 1,2 %). Všechny údaje finančních ukazatelů jsou v běžných cenách.

Následující tabulka uvádí hodnoty základních finančních ukazatelů výběru podniků s 250 a více zaměstnanci v porovnání s výběrem podniků s 50 a více zaměstnanci.

Základní ukazatele nefinančních podniků

		Tržby za prodej vlast. vyr. a služeb v mlrd.Kč	Účetní přidaná hodnota v mlrd.Kč	Průměrný evid. počet zaměstnanců v tis. fyz. osob	Účet přidaná hodnota na zaměstnance (fyz.osob) za měsíc v Kč	Průměrná měsíční mzda v Kč
Podnikatel.subjekty 250 a více zaměstnanců	4. čtvrtletí 2008	852,1	223,7	1 211,8	61 528	25 669
	index 2008/2007	95,6	94,8	98,8	95,9	107,4
Podnikatel.subjekty 50 a více zaměstnanců	4. čtvrtletí 2008	1 242,8	342,0	2 005,3	56 851	25 215
	index 2008/2007	94,8	95,2	98,9	96,3	108,1

Účetní přidaná hodnota podniků s 250 a více zaměstnanci v běžných cenách ve 4. čtvrtletí 2008 meziročně poklesla o 5,2 % a její absolutní objem za sledované období dosáhl 223,7 mlrd. Kč. **Výkony vč. obchodní marže²** se za stejné období meziročně snížily o 3,9 % a **výkonová spotřeba** o 3,4 %.

V průmyslu celkově poklesla ve 4. čtvrtletí 2008 účetní přidaná hodnota meziročně o 12,8 mlrd. Kč, (tj. o 8,4 %), ve zpracovatelském průmyslu činil pokles 12,5 mlrd. (tj. 11,4 %), přitom nejvýraznější snížení o 7,2 mlrd. (tj. o 24,9 %) nastalo v odvětví výroby dopravních prostředků. Pokles o 2,4 mlrd. Kč (tj. o 7,3 %), resp. o 1,5 mlrd. Kč (tj. 14,4 %) byl zaznamenán i v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu a ve stavebnictví. Z jednotlivých odvětví zpracovatelského průmyslu byl naopak nejvyšší meziroční nárůst účetní přidané hodnoty zaznamenán v odvětví výroby potravin, tabákových výrobků a nápojů a v odvětví výroby elektrických a optických přístrojů, kde dosáhl výše 0,7 mlrd. (tj. 6,3 %), resp. 0,3 mlrd. (tj. 2,5 %). Nejvýznamnější růst účetní přidané hodnoty nastal v odvětví těžby nerostných surovin, která zde byla oproti stejnému období minulého roku vyšší o 2,1 mlrd. Kč (tj. o 21,4 %).

U neprůmyslových odvětví dosáhl meziroční nárůst účetní přidané hodnoty v odvětví obchod a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží 0,4 mlrd. Kč, (tj. 1,8 %). V oblasti vzdělávání, zdravotnictví, veřejné správy a sociálních služeb pak činil meziroční nárůst 2,3 mlrd. Kč a v oblasti nemovitostí, pronájmu a podnikatelské činnosti 1,4 mlrd. Kč. V odvětví doprava, skladování a spoje účetní přidaná poklesla meziročně o 2,2 mlrd. (tj. o 6,9 %), přitom jedině ve spojích bylo zaznamenáno zvýšení o 0,6 mlrd. Kč (tj. o 2,8 %).

¹ Čtvrtletní údaje roku 2008 je třeba považovat za semidefinitivní, údaje roku 2007 jsou definitivní, revidované v dubnu 2009. Všechny uváděné změny jsou meziroční, tzn. vyjadřují index ze stejných období roku 2008 a 2007

² **Výkony** = výkonová spotřeba + účetní přidaná
Obchodní marže = tržby za prodej zboží - náklady na prodané zboží

³ **Krátkodobý finanční majetek** = krátkodobé dluhopisy vč. směnek + úvěry a půjčky (poskytnuté)

⁴ **Zbývající finanční aktiva** = dlouhodobý finanční majetek (akcie, dluhopisy, úvěry, půjčky, směnky) + opční listy a finanční deriváty aktivní + ostatní pohledávky a časové rozlišení

Stav souhrnného majetku (aktiv) nefinančních podniků s 250 a více zaměstnanci ke konci 4. čtvrtletí 2008 dosáhl 3 971,0 mld. Kč, tzn. meziroční růst o 6,6 %. V majetkové struktuře tvořil největší část dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek (1814,8 mld. Kč, nárůst o 2,0 %). Stav zásob činil 365,9 mld. Kč (nárůst o 4,6 %), peníze a účty v bankách 192,8 mld. Kč (pokles o 7,8 %), pohledávky z obchodních vztahů a poskytnuté zálohy 671,2 mld. Kč (nárůst o 2,5 %) krátkodobý finanční majetek³ 140,1 mld. Kč (pokles o 5,0 %), zbývající finanční aktiva⁴ 786,2 mld. Kč (nárůst o 34,3 %).

Objem hrubých investic (tj. pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vč. pozemků a ložisek nerostných surovin) za 4. čtvrtletí roku 2008 dosáhl 91,8 mld. Kč a v porovnání se stejným obdobím roku 2007 zůstal zhruba na stejné úrovni, objem odpisovaného dlouhodobého majetku vzrostl o 2,0 %.

Stav celkových zásob ke konci 4. čtvrtletí 2008 meziročně vzrostl o 16,2 mld. Kč, tj. o 4,6 %. Přitom vzrostly zásoby: výrobků o 8,1 mld. Kč, (tj. o 12,6 %) a zásoby materiálu o 14,4 mld. Kč, (tj. o 12,2 %), naopak zásoby nedokončené výroby a polotovarů poklesly o 2,2 mld. Kč, (tj. o 2,6 %) a zásoby zboží o 4,1 mld. Kč, (tj. o 5,0 %).

Z hlediska **odvětvové struktury** zaznamenal v tomto průmysl průměrný nárůst zásob 9,2 %. Přitom zásoby ve zpracovatelském průmyslu meziročně vzrostly o 4,2 %, přitom nejvyšší růst byl zaznamenán u odvětví: výroba dopravních prostředků o 5,3 mld. Kč (tj. o 13,9 %), výroba kovů, hutních a kovodělných výrobků o 4,9 mld. (tj. o 12,4 %) a výroba a opravy strojů a zařízení o 4,2 mld. Kč (tj. o 13,1 %). Oproti 4. čtvrtletí minulého roku nejvýrazněji, Kč vzrostly zásoby v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody a meziroční růst celkových zásob zde činil 12,5 mld. Naopak nejvýraznější pokles o 2,6 mld. Kč byl zaznamenán v odvětví stavebnictví. U neprůmyslových odvětví největší meziroční pokles stavu zásob o 4,2 mld. Kč nastal v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spotřebního zboží.

Ve struktuře **pasiv** došlo ke konci 4. čtvrtletí roku 2008 k nárůstu vlastního kapitálu o 99,4 mld. Kč, (tj. o 5,0 %). Podíl vlastního kapitálu na krytí bilanční sumy činil 53,0 % a zůstal tak zhruba na stejné úrovni jako před rokem.

Cizí zdroje včetně rezerv (pasiva – vlastní kapitál) představovaly ke konci 4. čtvrtletí letošního roku celkem 1864,7 mld. Kč, tj. 47,0 % pasiv. V tom závazky z obchodních vztahů 654,8 mld. Kč (nárůst o 1,2%), ostatní krátkodobé cizí zdroje⁵ 221,1 mld. Kč (nárůst o 8,9 %). Meziroční nárůst o 2,3 % na 150,3 mld. Kč se projevil u rezerv, zbývající pasiva pak představují⁶ 838,6 mld. Kč (tj. nárůst o 16,0 %).

Finanční hospodaření podniků pod zahraniční kontrolou (nefinanční podnikatelské subjekty s 250 a více zaměstnanci)

V sektoru podniků pod zahraniční kontrolou počet těchto podniků s 250 a více zaměstnanci ve 4. čtvrtletí 2008 meziročně poklesl o 4,8 % a počet jejich zaměstnanců přitom poklesl o 8,9 %. Hodnota dlouhodobého majetku se v tomto sektoru se snížila o 8,6 %. Rovněž u účetní přidané hodnoty byl oproti stejnému období roku 2007 v tomto čtvrtletí zaznamenán pokles o 13,8 %.

Vzhledem k tomu, že do hodnot ukazatelů se promítají současně změny trendové i strukturální, vypovídá o specifických odlišnostech subsektoru podniků pod zahraniční kontrolou více porovnání velikostí podílů pro různé typy ukazatelů než jejich meziroční vývoj. Podíly na zdrojích podnikání představují: 50,3 % z počtu zaměstnanců (fyz. osob) a 49,2 % z dlouhodobého majetku. Podíly finančních ukazatelů, vypovídajících o úspěšnosti, jsou vyšší: 59,8 % u přidané hodnoty. Podíl na hrubých investicích ve 4. čtvrtletí 2008 pak dosáhl 53,0 %.

---

⁵ Ostatní krátkodobé cizí zdroje = krátkodobé přijaté úvěry a půjčky + krátkodobé dluhopisy vč. směnek

⁶ Zbývající pasiva = dlouhodobé přijaté úvěry a půjčky + dlouhodobé dluhopisy vč. směnek + opční listy a finanční deriváty pasivní + ostatní závazky a časové rozlišení

Rozdíl ve velikosti podílů na zdrojích a na výsledcích podnikání i v tomto čtvrtletí potvrzuje efektivnější využívání a vyšší zhodnocování zdrojů u podniků pod zahraniční kontrolou. Tento závěr potvrzují také poměrové finanční ukazatele podniků pod zahraniční kontrolou při porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v celém souboru podniků, zejména produktivita vyjádřená jako účetní přidaná hodnota na zaměstnance (fyz. osob) za měsíc byla o 18,8 % vyšší a dosáhla 73,1 tis. Kč. Vyšší efektivnost vyjádřená produktivitou práce z přidané hodnoty se pak také promítá i do vyšší průměrné mzdy cca o 1400 tis. Kč/měsíc, která tak dosáhla výše 27 046 Kč/měs.

Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou s 250 a více zaměstnanci a jejich podíly na celém souboru

	4.čtvrtletí 2007			4.čtvrtletí 2008			
	skutečnost	celkem	podíl k celku v %	skutečnost	celkem	podíl k celku v %	index
Počet jednotek	804	1653	48,6	767	1702	45,1	95,4
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby) v tis.osob	664,4	1226,1	54,2	610,1	1211,8	50,3	91,8
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek odpisovaný v mld. Kč	976,4	1780,0	54,9	892,8	1814,8	49,2	91,4
Tržby za vlastní výrobky a služby v mld. Kč	632,7	891,2	71,0	503,3	852,1	59,1	79,5
Tržby za zboží v mld. Kč	175,4	251,3	69,8	174,3	255,8	68,1	99,4
Výkony (s obchodní marží) v mld. Kč	662,8	929,0	71,4	533,4	892,9	59,7	80,5
Výkonová spotřeba (úč. mezispotřeba) v mld. Kč	507,6	693,0	73,2	400,0	669,2	59,7	78,7
Účetní přidaná hodnota v mld. Kč	155,2	235,9	65,8	133,8	223,7	59,8	86,2
Hrubé investice*) v mld. Kč	53,1	91,2	58,2	48,6	91,8	53,0	91,6
Prům. měsíční produkt. práce z přid.hodnoty v tis.Kč/zaměst. (fyz.os.)	77,9	64,1	121,4	73,1	61,5	118,8	93,9
Průměr. měsíční mzda na zaměst. (fyz. osob) v Kč	25780	23891	107,9	27046	25669	105,4	104,9

*) Hrubé investice = pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku celkem (vč. pozemků a ložisek nerost. surovin)